

DOI: 10.31866/2410-1311.36.2020.221073

УДК 37:[338.48-6:615.8]

## ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ КУЛЬТУРНО-РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ В КОНТЕКСТІ ІНТЕГРАЦІЇ ТУРИСТИЧНОЇ ТА WELLNESS-ІНДУСТРІЇ

Устименко Леся Миколаївна<sup>1а</sup>, Булгакова Наталія Валеріївна<sup>2а</sup>

<sup>1</sup>Кандидат педагогічних наук, доцент,

ORCID: 0000-0003-2631-1459, e-mail: ustilesia@gmail.com,

<sup>2</sup>Викладач,

ORCID: 0000-0001-8910-0574, e-mail: mrs.bulgakova@ukr.net,

<sup>а</sup>Київський національний університет культури і мистецтва,  
вул. Є. Коновальця, 36, Київ, Україна, 01133

### Для цитування:

Устименко, Л.М., Булгакова, Н.В. (2020). Підготовка фахівців культурно-рекреаційної сфери в контексті інтеграції туристичної та wellness-індустрії. *Питання культурології*, (36), 250-259. doi: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.36.2020.221073>.

### Анотація

Мета статті – аналіз впливу суспільної wellness-культури на формування wellness-освіти в контексті інтеграції туристичної та wellness-індустрії. Методологічну основу дослідження складають критичний аналіз основних дефініцій культурологічних і туризмознавчих джерел щодо дослідження wellness-культури та wellness-діяльності, міждисциплінарний синтез основних принципів формування wellness-освіти в контексті інтеграції туристичної wellness-індустрії, методи індукції та дедукції, а також контент-аналіз. Наукова новизна. Введено до наукового обігу поняття «wellness-освіта», схарактеризовано її суспільні функції та визначено основні напрямки розвитку культурно-рекреаційної сфери в контексті інтеграції туристичної wellness-індустрії в сучасному світі. Висновки. Проаналізовано основні соціальні виклики щодо необхідності запровадження wellness-освіти та найбільш вагомими світоглядні засади її формування. Обґрунтовано доцільність використання закордонного досвіду інтеграції туристичної та «wellness-індустрії», пошуку інноваційних форм організації туристсько-рекреаційної діяльності, орієнтованих на всебічний розвиток особистості. З'ясовано, що для стабільного функціонування wellness-індустрії та розвитку wellness-туризму необхідна суттєва трансформація вітчизняних рекреаційних закладів, ефективна інтеграція туристичної та wellness-індустрії, ґрунтовні наукові дослідження та підготовка сучасних фахівців для wellness-індустрії. Запропоновано ввести напрямки підготовки: туристсько-рекреаційна діяльність (фах «Менеджер wellness-діяльності»), культурно-рекреаційна діяльність

© Устименко Л. М., 2020

© Булгакова Н. В., 2020

Стаття надійшла до редакції: 07.11.2020

(фах «Організатор wellness-діяльності») з метою оптимізації розвитку вітчизняної культурно-рекреаційної сфери.

■ **Ключові слова:** wellness-освіта; wellness-культура; wellness-діяльність; wellness-індустрія; wellness-бізнес; суспільні функції wellness-освіти; інтеграція туристичної та wellness-індустрії; підготовка кадрів культурно-рекреаційної сфери

## ■ Вступ

Сучасні тенденції розвитку суспільства показують, які відбуваються зміни в парадигмі культурно-рекреаційних потреб населення, що, своєю чергою, відповідно до запитів суспільства викликає трансформацію рекреаційної системи. Яскравим прикладом цієї трансформації є збільшення на рекреаційному ринку сегменту wellness-туризму та формування wellness-індустрії, її активна інтеграція з туристичною індустрією. На сьогодні постійно збільшується частка туристів, які орієнтовані на індивідуально-спеціалізовані туристсько-рекреаційні послуги, сформовані згідно з новітніми тенденціями сучасного способу життя з відповідними пріоритетами. Успішність, самореалізація, здоровий та повноцінний спосіб життя стають одними із головних якостей сучасної людини, які сформували достатньо великий сегмент соціальної культури – wellness-культуру, що уособлює нову течію сучасної культурно-рекреаційної діяльності. Саме такий вектор розвитку обумовлює систему цінностей, ідей, концепцій, моделей поведінки та інших символічно значущих систем, які є чинниками, що формують wellness-культуру та відповідно їй, поведінку людини сучасного суспільства, а також продукти та послуги, що орієнтовані на задоволення потреб. Така ситуація в розвинених країнах світу вже призвела до появи та активного функціонування wellness-індустрії. При чому wellness-культура має тенденцію до активного розвитку, створюючи нові моделі цінностей та потреби.

Сучасний світовий досвід показує, що традиційна туристична діяльність перебуває у стадії трансформації згідно з новими запитами споживачів туристсько-рекреаційних послуг, що, своєю чергою, обумовлено глобальним поширенням нових соціокультурних процесів, зокрема «wellness-культури». Постійна реалізація важливих культурно-рекреаційних потреб населення сьогодні забезпечується wellness-індустрією, що активно інтегрується з туристичною індустрією, складаючи важливий сегмент культурно-рекреаційних послуг, що має стабільну тенденцію до зростання, особливо в розвинених країнах світу.

Зважаючи на кризову ситуацію у сфері традиційного туризму, саме сфера wellness-діяльності складе альтернативу туризму в нових умовах карантинних обмежень у зв'язку з поширенням у світі пандемії COVID-19. Карантинне середовище та зростаюча мотивація до здорового способу життя стане визначати основний вектор розвитку туристсько-рекреаційної діяльності в найближчі роки. Проблеми та перспективи розвитку туристсько-рекреаційної сфери в умовах пандемії COVID-19 будуть визначатись тим, наскільки гнучкою стане державна та економічна політика, наскільки швидко зорієнтуються або переорієнтуються профільні установи.

З метою підвищення якості життєвого рівня населення необхідне стабільне забезпечення функціонування wellness-індустрії, що, своєю чергою, потребує суттєвої трансформації вітчизняних туристсько-рекреаційних закладів, ефективною інтеграції туристичної та wellness-індустрії, ґрунтовних наукових досліджень. Останні тенденції розвитку рекреаційної сфери показали – заклади wellness-індустрії мають гарну можливість функціонувати та забезпечувати населення рекреаційними послугами в урбанізованих середовищах, тобто можуть стати альтернативою туристсько-рекреаційним подорожам. Отже, зростатиме попит на підготовлених фахівців, що на сьогодні складає важливий соціальний запит до системи підготовки кадрів.

Аналіз вивчення досліджуваного питання показав, що одним із перших, хто схарактеризував філософію «wellness», основні чинники розвитку його в суспільстві, представивши відповідну концепцію у своїй роботі «Wellness: історія та розвиток концепції» був Міллер Джеймс Вільям (англ. Miller James William “Wellness: The History and Development of a Concept”) (Miller, 2005).

Американець Джон Тревіс у своїй публікації «Wellness зошит для медичних працівників» (англ. John Travis “Wellness Workbook for Health Professionals”) окреслив загальне коло питань щодо концепції оздоровлення та створення відповідної системи закладів, які можуть забезпечити реалізацію нових рекреаційних запитів населення, що зі свого боку буде давати певні соціальні та економічні вигоди (Travis, 1977).

Найбільший внесок у вивчення всебічних питань щодо «wellness» зробили дослідники США та Великобританії. Зокрема, американцем П. З. Пілзером в період з 2002 по 2007 рік було розроблено та представлено успішну концепцію розвитку wellness-бізнесу. У своїх публікаціях він ідентифікує новий wellness-бізнес з інформацією про «Wellness революцію» (англ. Paul Zane Pilzer “The Wellness Revolution”) і активне просування її у сферу рекреації, що свідчить про початок інтеграції wellness-індустрії з відповідними сегментами туріндустрії (Pilzer, 2007).

Завоювавши США, стабільно закріпившись в розвинених країнах Європи wellness-індустрія, враховуючи національний досвід, впевнено розвивається в провідних країнах Азійсько-Тихоокеанського регіону. На сьогодні оздоровчі програми продаються в усьому світі як панацея від профілактичної медицини та складають вагомий бізнес-сегмент. Підтвердженням цього є те, що майже у кожному курортному комплексі Китаю активно створюються та функціонують wellness-центри традиційних методик, а в урбаністичних середовищах сформовані сучасні wellness-комплекси, Фанг Янг (англ. Fang Yang) (Yang, 2009) зазначає, що wellness-індустрія – це новий стимул для розвитку прогресивної китайської економіки.

Попри наявність значного масиву досліджень і публікацій, присвячених різним аспектам розвитку wellness-діяльності, недостатньо вивченою залишається значна складова, яку можна уособити в понятті «wellness-освіта» та сукупність сучасного закордонного досвіду щодо її впливу на трансформацію культурно-рекреаційної сфери.

### ■ Мета статті

Метою статті є аналіз впливу суспільної wellness-культури на формування wellness-освіти в контексті інтеграції туристичної та wellness-індустрії, що обумовлює наступне коло завдань: проаналізувати основні дефініції та напрямки дослідження; обґрунтувати та ввести до наукового обігу поняття «wellness-освіта»; визначити основні напрямки розвитку «wellness-освіти»; схарактеризувати стан формування «wellness-освіти» в Україні.

### ■ Виклад матеріалу дослідження

Поняття «wellness» походить від англійського «be well», що дослівно означає «благополуччя». Сучасне поняття «wellness» – це концепція здорового способу життя, що заснований на поєднанні фізичного та ментального здоров'я, здорового харчування, розумних фізичних навантажень і відмови від шкідливих звичок (Wellness, 1971, p. 3738).

В сучасному суспільстві «wellness» – це філософія благополуччя людини в усіх сферах її буття: духовно-фізичній та успішній соціальній реалізації. Згідно з загально визнаним стереотипом той, хто живе з цією філософією – успішний, сповнений енергії, оптимістичний та бадьорий незалежно від віку.

В 1959 році американський лікар Хальберт Л. Данн (англ. Holbert Dunn) ввів у практику рекреаційної діяльності поняття «wellness» і першим сформулював основні принципи здорового способу життя. Вже в 1960-ті роки «wellness» набув великої популярності спочатку в професійних колах серед успішних та багатих людей, а потім і в широких колах американського суспільства завдяки численним публікаціям Х. Данна, Д. Тревіса, Д. Арделла та Г. Хеттлера.

Оскільки стреси в житті сучасної людини стали звичайним негативним явищем, що має постійну тенденцію до зростання, дослідники та фахівці рекреаційної сфери почали вивчення та розробку програм по психологічному відновленню. Стівен Ф. Майлер у своїй статті «Wellness і психологія» (англ. Stephen F. Myler “Wellness and Psychology”), що була опублікована у 2014 році розглянув концепцію здоров'я з точки зору психічного здоров'я, де психологічний стан є важливою складовою здоров'я не окремої особистості, але і цілої нації, тому wellness-діяльність має бути максимально комплексною, починаючи з формування суспільних пріоритетів та стереотипів поведінки, щоб запропонувати збалансований психологічний підхід до благополуччя та довгострокової стабільності (Myler, 2014).

Сучасна провідна wellness-концепція значну увагу приділяє формуванню корисних звичок, що потребує численних публікацій та заходів щодо формування здорового способу життя. Вище вказані чинники призвели до появи великого сегмента соціальної культури, а саме «wellness-культури», що своєю чергою має акумулюватися в окремому напрямку освіти – «wellness-освіті».

У сфері «wellness-культури», що охоплює всі соціальні рівні має бути і «wellness-освіта», яка на сьогодні має досить розмиті межі. Згідно з вище викладеним доцільно ввести в науковий обіг поняття «wellness-освіта».

Таким чином, wellness-освіта – це система теоретично обґрунтованих концепцій філософії «wellness», сукупність базових понять wellness-діяльності, а також набутий набір правил і норм цієї діяльності в межах соціуму.

Сучасна wellness-освіта має виконувати наступні суспільні функції:

- пізнавальну, що дає можливість фіксувати, передавати та досліджувати досягнення людства в цій сфері діяльності;
- інформативну (для трансляції нагромадженого соціального досвіду);
- регулятивну (щодо реалізації певних норм поведінки);
- аксіологічну, що полягає у формуванні в людини певних ціннісних орієнтирів, моральних установок та смаків;
- світоглядну, що синтезує в цілісну та завершену форму систему чинників ментально-духовного світу особи (пізнавальних, емоційно-чуттєвих, оціночних, вольових тощо);
- виховну, що є чинником саморозвитку людства.

Отже, wellness-освіта стає важливою та значущою суспільною потребою, базовою складовою сучасних культурно-рекреаційних концепцій розвитку відповідних галузей, зокрема туризму. Досвід вивчення організації та функціонування wellness-індустрії в провідних країнах світу дозволяє виокремити наступні спільні з туристичною індустрією основні структурні складові:

- заклади та зони рекреаційно-оздоровчого напрямку: спеціалізовані лікувально-профілактичні заклади, термальні комплекси, облаштовані природні рекреаційні зони, заклади та зони для фізкультури і спорту, зони для трекінгу, бювети мінеральних вод, wellness-комплекси, клуби та центри, SPA-комплекси, центри та зони;
- підприємства, що надають послуги по розміщенню: готелі, мотелі, кемпінги, пансіонати, санаторії, профілакторії, туристичні бази, будинки відпочинку, туристичні притулки та інші;
- підприємства харчування: ресторани, їдальні, кафе, бари, підприємства швидкого харчування;
- підприємства, що забезпечують транспортне обслуговування: автопідприємства, залізничні відомства, підприємства річкового та морського транспорту;
- туристичні підприємства по розробці та реалізації wellness-продукту: туристичні фірми по розробці wellness-продукту, туристичні фірми по реалізації wellness-продукту;
- підприємства сфери дозвілля: парки культури та відпочинку, клуби за інтересами, розважальні заклади.

Представлені вище заклади та підприємства надають населенню відповідні wellness-послуги, комплекс яких формує «wellness-продукт». Існують чіткі критерії для оцінки роботи закладів wellness-індустрії, де кваліфікація персоналу є однією з базових вимог успішного іміджу wellness-підприємства і має важливе значення для подальшої ефективності його роботи, надання якісних wellness-послуг та wellness-продукту. Таким чином, для якісної підготовки кадрів є необхідним вивчення основ теорії wellness-діяльності, як в загальному контексті, так і спеціалізованої підготовки в контексті пріоритетів сучасних туристсько-рекреаційних потреб населення і створення бази для опанування основними теоретичними знаннями, формами та методиками wellness-діяльності.

Оскільки дві третини закладів туристичної та wellness-індустрії є спільними, а їх діяльність взаємопов'язана, а подекуди й взаємозалежна, то вважається доцільним, щоб навчальні заклади, що готують фахівців туристичної галузі почали готувати спеціалістів для wellness-індустрії або окремим фахом, або ж спільним. Причиною цієї потреби є зростаючий обсяг закладів wellness-індустрії, розширення асортименту і кількості wellness-послуг.

Сьогодні для успішної та ефективної рекреаційної діяльності вважаються недостатніми епізодичні описові джерела практичного досвіду, необхідно формувати ґрунтовну теоретичну базу щодо: розкриття змісту wellness-діяльності, характеристики основних понять та визначень wellness-діяльності, сучасної структури wellness-індустрії, аналізу суспільних функцій туризму wellness-діяльності, класифікації wellness-продукту, характеристики сучасних методик та форм wellness-діяльності, аналізу взаємозв'язку туризму та wellness-діяльності, вивчення процесу організації та функціонування wellness-індустрії в сучасному світі, визначення національних особливостей та специфіки міжнародного wellness-бізнесу.

Якість рекреаційного процесу, що передбачає застосування інноваційних методик, використання сучасних технологій, вивчення традиційних і нетрадиційних методик відновлення життєвих сил людини залежить від якості підготовки фахівців. Отже, для формування сучасної, ефективної та перспективної wellness-індустрії в Україні вважається доцільним готувати спеціалістів на рівні сучасних вимог та світових стандартів.

Враховуючи тенденції світових процесів трансформації туристичної індустрії та досвід провідних країн вважається необхідним враховувати аналогічні процеси в Україні з метою оптимізації діяльності культурно-рекреаційної сфери. Вважається доцільним ввести наступні напрямки підготовки: туристсько-рекреаційна діяльність (фах «Менеджер wellness-діяльності»), культурно-рекреаційна діяльність (фах «Організатор wellness-діяльності»).

В той час, коли wellness-індустрія розвивається у світі та активно інтегрується з туристичною індустрією, в Україні вона ще перебуває в процесі становлення, хоча деякі її складові вже добре розвинені. Важливим в економічному та й соціальному контексті є те, що wellness-індустрія на відміну від туристичної може функціонувати протягом року, в тому числі в урбанізованих середовищах, незалежно від сезону та країни. Загалом, якщо говорити про wellness-туризм, то для нього характерна незначна залежність від сезонних та кризових явищ (Тооман, 2009).

## ■ Висновки

Згідно з викладеним, проаналізувавши основні дефініції введено до наукового обігу поняття «wellness-освіта» та визначено її основні суспільні функції. Визначено сукупність закордонного досвіду щодо впливу на трансформацію сучасної культурно-рекреаційної сфери. Wellness-освіта суттєво впливає на формування ціннісних орієнтацій сучасної людини про відпочинок, формує її рекреаційні потреби та, відповідно, забезпечує розвиток рекреаційної сфери загалом.

Стабільне функціонування туристичної та wellness-індустрії потребує суттєвої трансформації вітчизняних рекреаційних закладів, ефективної інтеграції туристичної та wellness-індустрії, ґрунтовних наукових досліджень, розширення та сегментації ринку туристсько-рекреаційної сфери залежно від традицій та економічного розвитку країни; прийняття відповідного кола державних програм щодо її розвитку; залучення інвестицій на модернізацію рекреаційних закладів; популяризацію wellness-діяльності з метою підвищення якості життєвого рівня населення.

Враховуючи тенденції світових процесів розвитку туристичної індустрії та досвід провідних країн, з метою оптимізації діяльності культурно-рекреаційної сфери в Україні, вважається доцільним забезпечити сучасними трудовими ресурсами та ввести наступні напрямки підготовки: туристсько-рекреаційна діяльність (фах «Менеджер wellness-діяльності»), культурно-рекреаційна діяльність (фах «Організатор wellness-діяльності»). Саме такий вектор розвитку обумовить ефективну модернізацію вітчизняної культурно-рекреаційної сфери, створить ресурсну базу для wellness-бізнесу та успішної трансформації туристсько-рекреаційної сфери України.

#### ■ Список використаних джерел

- Устименко, Л. М., & Булгакова, Н. В. (2019a). Культурно-рекреаційні потреби в контексті туризму. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*, 2, 226–230.
- Устименко, Л. М., & Булгакова, Н. В. (2019b). Розвиток wellness-туризму та трансформація туристичної індустрії України. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Туризм*, 2(1), 49–59.
- Miller, J. W. (2005). Wellness: The History and Development of a Concept. *Spektrum Freizeit*, 27(1), 84–106.
- Myler, S. F. (2014). *Wellness and Psychology*. [https://www.academia.edu/7577289/Wellness\\_and\\_Psychology](https://www.academia.edu/7577289/Wellness_and_Psychology).
- Pilzer, P. Z. (2007). *The New Wellness Revolution: How to Make a Fortune in the Next Trillion Dollar Industry* (2nd ed.). John Wiley & Sons.
- Tooman, H. (2009). *Wellness – A New Perspective for Leisure and Tourism. Wellness Philosophy*. [https://web.archive.org/web/20140106140728/http://pc.parnu.ee/~htooman/Teemade\\_esitlused/3\\_%20The%20Wellness%20Concept.pdf](https://web.archive.org/web/20140106140728/http://pc.parnu.ee/~htooman/Teemade_esitlused/3_%20The%20Wellness%20Concept.pdf)
- Travis, J. (1977). *Wellness Workbook for Health Professionals*. Wellness Publications.
- Ustymenko, L. (2016). Weekend tourism as a cultural phenomenon. *Culture and Art in the Modern World*, 17, 11–16.
- Wellness. (1971). In J. A. H. Murray (Ed.), *The Compact Edition of the Oxford English Dictionary* (Vol. 2, p. 3738). Oxford University Press.
- Yang, F. (2009, October 26). China has the greatest opportunity to do wellness all over the world. *China View*.

#### ■ References

- Miller, J. W. (2005). Wellness: The History and Development of a Concept. *Spektrum Freizeit*, 27(1), 84–106 [in English].

- Myler, S. F. (2014). *Wellness and Psychology*. [https://www.academia.edu/7577289/Wellness\\_and\\_Psychology](https://www.academia.edu/7577289/Wellness_and_Psychology) [in English].
- Pilzer, P. Z. (2007). *The New Wellness Revolution: How to Make a Fortune in the Next Trillion Dollar Industry* (2nd ed.). John Wiley & Sons [in English].
- Tooman, H. (2009). *Wellness – A New Perspective for Leisure and Tourism. Wellness Philosophy*. [https://web.archive.org/web/20140106140728/http://pc.parnu.ee/~htooman/Teemade\\_esitlused/3\\_%20The%20Wellness%20Concept.pdf](https://web.archive.org/web/20140106140728/http://pc.parnu.ee/~htooman/Teemade_esitlused/3_%20The%20Wellness%20Concept.pdf) [in English].
- Travis, J. (1977). *Wellness Workbook for Health Professionals*. Wellness Publications [in English].
- Ustymenko, L. (2016). *Weekend tourism as a cultural phenomenon. Culture and Art in the Modern World, 17*, 11–16 [in English].
- Ustymenko, L. M., & Bulhakova, N. V. (2019b). Rozvytok wellness-turyzmu ta transformatsiia turystychnoi industrii Ukrainy [Development of wellness-tourism and its influence of tourist industry transformation of Ukraine]. *Bulletin of Kyiv National University of Culture and Arts. Series in Tourism, 2*(1), 49–59 [in Ukrainian].
- Ustymenko, L. M., & Bulhakova, N. V. (2019a). Kulturno-rekreatsiini potreby v konteksti turyzmu [Cultural and recreational needs in the context of tourism]. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald, 2*, 226–230 [in Ukrainian].
- Wellness. (1971). In J. A. H. Murray (Ed.), *The Compact Edition of the Oxford English Dictionary* (Vol. 2, p. 3738). Oxford University Press [in English].
- Yang, F. (2009, October 26). China has the greatest opportunity to do wellness all over the world. *China View* [in English].

## TRAINING OF CULTURAL AND RECREATIONAL SPECIALISTS IN THE CONTEXT OF TOURIST AND WELLNESS INDUSTRY INTEGRATION

Lesia Ustymenko<sup>1a</sup>, Nataliia Bulhakova<sup>2a</sup>

<sup>1</sup>PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor,  
ORCID: 0000-0003-2631-1459, e-mail: ustilesia@gmail.com,

<sup>2</sup>Lecturer,

ORCID: 0000-0001-8910-0574, e-mail: mrs.bulgakova@ukr.net,

<sup>a</sup>Kyiv National University of Culture and Arts,  
Kyiv, Ukraine

### Abstract

The purpose of the article is to analyse the influence of public wellness culture on the formation of wellness education in the context of integration of the tourist and wellness industry. The research methodology consists of a critical analysis of the main definitions of the cultural and tourism science sources for the study of wellness culture and wellness activities, an interdisciplinary synthesis of the main principles of wellness education in the context of the integration of the tourist and wellness industry, the methods of induction and deduction, as well as the content analysis. The scientific novelty of the article lies in the fact that the concept of



“wellness education” has been introduced into the scientific circulation, its social functions have been characterised and the main directions of the development of the cultural and recreational sphere in the context of integration of the tourist wellness industry in the modern world have been determined. Conclusions. The main social challenges regarding the need to introduce wellness education and the most significant ideological foundations of its formation have been studied. The expediency of the use of the foreign experience in integrating the tourist and wellness industry, searching for innovative forms of the organisation of tourist and recreational activities focused on the comprehensive development of the individual has been substantiated. The study shows that the stable functioning of the wellness industry and the development of wellness tourism require a significant transformation of domestic recreational institutions, effective integration of the tourist and wellness industry, thorough scientific research and training of modern specialists. The article proposes to introduce areas of training: tourist and recreational activities (speciality “Manager of wellness activities”), cultural and recreational activities (speciality “Organiser of wellness activities”) to optimise the development of the Ukrainian cultural and recreational sphere.

■ **Keywords:** wellness education; wellness culture; wellness activity; wellness industry; wellness business; public functions of wellness education; integration of tourist and wellness industry; professional training in the cultural and recreational sphere

## ■ ПОДГОТОВКА СПЕЦИАЛИСТОВ КУЛЬТУРНО-РЕКРЕАЦИОННОЙ СФЕРЫ В КОНТЕКСТЕ ИНТЕГРАЦИИ ТУРИСТИЧЕСКОЙ И WELLNESS-ИНДУСТРИИ

■ Устименко Леся Николаевна<sup>1а</sup>, Булгакова Наталия Валерьевна<sup>2а</sup>

■ <sup>1</sup>Кандидат педагогических наук, доцент,

ORCID: 0000-0003-2631-1459, e-mail: ustilesia@gmail.com,

<sup>2</sup>Преподаватель,

ORCID: 0000-0001-8910-0574, e-mail: mrs.bulgakova@ukr.net,

<sup>а</sup>Киевский национальный университет культуры и искусств,  
Киев, Украина

### ■ Аннотация

Цель статьи – анализ влияния общественной wellness-культуры на формирование wellness-образования в контексте интеграции туристической и wellness-индустрии. Методологическую основу исследования составляют критический анализ основных дефиниций культурологических и туризоведческих источников по исследованию wellness-культуры и wellness-деятельности, междисциплинарный синтез основных принципов формирования wellness-образования в контексте интеграции туристической wellness-индустрии, методы индукции и дедукции, а также контент-анализ. Научная новизна. Введено в научный оборот понятие «wellness-образование», охарактеризованы его общественные функции и определены основные направления развития культурно-рекреационной сферы в контексте интеграции туристической wellness-

индустрии в современном мире. Выводы. Проанализированы основные социальные вызовы о необходимости введения wellness-образования и наиболее значимые мировоззренческие основы его формирования. Обоснована целесообразность использования зарубежного опыта интеграции туристической и «wellness-индустрии», поиска инновационных форм организации туристско-рекреационной деятельности, ориентированных на всестороннее развитие личности. Выяснено, что для стабильного функционирования wellness-индустрии и развития wellness-туризма необходима существенная трансформация отечественных рекреационных заведений, эффективная интеграция туристической и wellness-индустрии, основательные научные исследования и подготовка современных специалистов для wellness-индустрии. Предложено ввести направления подготовки: туристско-рекреационная деятельность (специальность «Менеджер wellness-деятельности»), культурно-рекреационная деятельность (специальность «Организатор wellness-деятельности») с целью оптимизации развития отечественной культурно-рекреационной сферы.

**Ключевые слова:** wellness-образование; wellness-культура; wellness-деятельность; wellness-индустрия; wellness-бизнес; общественные функции wellness-образования; интеграция туристической и wellness-индустрии; подготовка кадров культурно-рекреационной сферы